

INTRO

Først, stor tak til Zafina for initiativet til at arrangere workshoppen i dag og sætte spot på et vigtigt emne.

Inden vi går i gang, så vil jeg høre hvordan I har det her til eftermiddag, om I gerne vil i gang ved symaskinerne så hurtigt som muligt – så vil jeg fortælle i koncentrat om det projekt og den organisation, der kommer til at modtage de bind vi syr i dag. Det vil tage en 10 minutters tid.

Eller om I er nysgerrige på det lidt større billede, som også strejfer:

- hvordan udviklingssamarbejde kan foregå i dagens Danmark
- de organisationer og mennesker der indgår i samarbejdet
- og mit eget ophold i Ghana.

Det vil nærmere tage en halv times tid.

FRIVILLIG

Min rejse starter egentlig med at Camilla kommer cyklende imod mig på en af grusvejene i Hallingelille, stopper op og træder ud af pedalerne, og spørger om jeg ikke skal afsted til Ghana som frivillig i løbet af sommeren? Hallingelille er et økosamfund lidt uden for Ringsted, og Camilla og jeg er naboer.

Camilla er en ildsjæl. Altid med projekter og ansøgninger i støbeskeen og zoomkald og deadlines i kalenderen. Et menneske med omsorg for verden og mennesker, hvis daglige arbejde sætter meget virkelige spor i vores verden. Da krigen i Ukraine brød ud, fik hun sammen med det europæiske øko-netværk lynsnart organiseret en flugtkorridor for beboere i ukrainske økosamfund; og landings-hjem for dem i danske og europæiske øko-landsbyer. (En af familierne som kom til Hallingelille bor der nu fast og trives godt).

Hvis man har bare en flig af filantropi i sig.. Eller måske en aldrig fjern bevidsthed om den følelse det giver at give til andre ELLER selv at blive hjulpet i en krævende situation.. Så vil Camillas stemme og forslag med sikkerhed aktivere den 😊 Jeg fik i

hvert fald med det samme lyst til at sige ja.. Men det blev nu ikke den sommer, men det følgende forår, at jeg tog afsted.

Jeg havde været nødt til at stoppe på mit studie efter nytåret. Jeg var usikker på hvad der nu skulle ske. Jeg følte mig ikke klar til at gå direkte over i en ny, bindende hverdag. Så jeg kontaktede Camilla og hørte om muligheden stadig var der, for at tage på frivillig-ophold hos REEP.

REEP

Som I måske har noteret fra Zafinas opslag på FB og instagram, så går de bind vi skal sy i dag til REEP. Udover bindene har Zafina også designet og produceret sy-kits til pigerne, så de får materialer og vejledning til at sy deres egne bind i hånden.

REEP er en ghanesisk ngo stiftet af Abukari Abdul-**Fatawu** fra Ghana og danske Camilla Nielsen-Englyst. De er forresten også gift 😊

Historien bag er at Camilla var udsendt i et af DANIDA's projekter i Ghana, nemlig Simli Center i den lille by Dallun i Ghana's Northern Region. (Ghana er opdelt i 16 regioner, og regionerne er igen opdelt i distrikter. Så i Northern Region er der fx 14 distrikter. Dallun ligger i det distrikt der hedder Kumbungu).

Simli betyder venskab og den oprindelige ide med Simli Center ved etableringen tilbage i 1989 var at efterligne en dansk højskole. Så et stenkast uden for Dallun ligger der et kompleks af bygninger med undervisningslokaler, storkøkken, boenheder. Og så har centret faktisk også sin egen radiostation, Simli Radio, der blev etableret i '95.

Fatawu arbejdede på radioen som journalist. Camillas opgave var at arbejde sammen med radioens ansatte om at etablere stationen som et talerør i lokalområdet. Fatawu var ofte ude og lave reportager og lærte på den måde flere af distrikterne rigtig godt at kende - hvilke ressourcer og problematikker der var i spil. Og, nu kender jeg ham efterhånden godt, og han er meget bevidst om sociale strukturer og deres indflydelse på hvordan virkeligheden ser ud. Så det faldt ham naturligt at gøre noget ved de problemer han stødte på.

Jeg kender ikke alle detaljerne i REEPs tilblivelse.. men jeg ved at deres mission i dag er at "reducere uligheden i adgangen til uddannelse, i tre distrikter i Nord-regionen", hvor REEP har base. Indsatsen er især rettet mod pigerne, som traditionelt har været ringere stillet end drengene, i forhold til at få mulighed for at gå i skole og få en uddannelse. REEPs kontor ligger i regionshovedstaden Tamale og hovedindsatsen foregår i de tre nærtliggende distrikter Tolon, Kumbungu og Savelugu. Især i 5 såkaldte senior high schools, svarende til gymnasier.

REEP's samarbejdspartner i Danmark gennem mange år, og også på det projekt jeg deltog i, er NGO'en 100% for Børnene som har indsatser i Kenya og i Ghana, altid i samarbejde med lokale partnere.

RAMCUP

Jeg valgte sådan set ikke hvilket projekt jeg ville være med i – jeg meddelte hvilken periode jeg kunne være der, og så var det mest naturlige at jeg tog del i dét projekt som var i gang på det tidspunkt. Det var et projekt der hedder RAMCUP, kort for REEP Ambassadors for Menstrual Hygiene + CUP = menstruationskop.

Lad os først lige få afklaret hvad REEP Ambassadors er for en størrelse. Det forklarer nemlig også meget om hvordan REEP arbejder. På de 5 high schools i de nærliggende distrikter driver REEP såkaldte Girls' Clubs. 25 piger på hver skole udgør en skole-klub og de modtager sparring fra REEP i form af workshops og jævnlige møder. Til gengæld bliver de ofte bedt om at formidle den viden og de færdigheder de får til deres jævnaldrende. Nogle af pigerne vender tilbage til REEP nogle år efter gymnasiet og bliver såkaldte ambassadører hos REEP. Deres rolle er at indgå i klubaktiviteterne som en slags mentorer for de næste generationer af high school studerende.

RAMCUP handlede om at sætte fokus på menstruationshygiejne. (Samtidig var det et projekt som ambassadørerne i høj grad selv skulle udforme og gennemføre.) Fravær fra skolen pga. menstruation har været et stort problem for pigerne – som det også er mange andre steder i verden. Blandt andet fordi mange af dem ikke har råd til at

købe bind og må klare sig med stofklude (med risiko for at bløde igennem) og derfor vælger at blive hjemme fra skole.

REEP havde fået sponsoreret en mængde menstruationskopper af COOP – jeg havde selv 22 kg med i bagagen da jeg rejste. Der var blevet planlagt en såkaldt roll-out – en slags kampagne for at lære pigerne om menstruationscyklussen og sikker brug af koppen. Kampagnen omfattede blandt andet

- **en workshop** for pigerne i skole-klubberne, i hvordan koppen fungerer, bruges og rengøres
- **community forums**, det vil sig fællesmøder ude i de små lokalsamfund.
  - *Der er tabuer omkring menstruation (som der er eller har været det i vel de fleste lande i verden).*
  - *Der er hensyn til religion og tradition (et spørgsmål var fx om brug af koppen betød at pigernes mødedom blev brudt)*
  - *Der er brug for grundig oplysning om hygiejne for at alle (forældre, jævnaldrende, lokale autoritetsfigurer) forstår at det er sikkert at bruge koppen og kan bakke om pigerne hvis de vælger at bruge den. Kort sagt, der er brug for at inkludere konteksten, de mennesker og institutioner der er del af pigernes hverdag.*
- **opfølgende møder** ude på skolerne, med pigerne selv og med lærerrepræsentanter – her er det vigtigt at lærerne på skolerne lærer at vise hensyn til pigerne, fx ved at give dem lov til at forlade en time, hvis de har brug for at skifte bind eller tømme koppen. Vi opdagede at de fleste af pigerne efter den første workshop stadig var tøvende i forhold til at bruge koppen.
- **kampagner ude på skolerne**, hvor klub-pigerne (efter selv at have gjort sig erfaringer med koppen) underviser deres medstuderende. Også drengene inddrages for at skabe forståelse og respekt omkring menstruation

INDEN jeg rejste til Ghana kom jeg i tanke om et klip fra morgen-tv hvor jeg havde hørt Zafina fortælle om stofbind og om sin virksomhed.

Min egen erfaring var, at det var nødvendigt (og i hvert fald mere trygt) med en ekstra sikkerhed, når man bruger menstruations-kop. I form af bind. Så dét tænkte jeg, at jeg ville foreslå som en forlængelse af RAMCUP. **Jeg havde søgt og fået et lille legat fra Utamaduni's U-kasse til at købe materialer for, til at sy bind. Utamaduni er en forening, der støtter dansk-afrikanske kulturtræf. En del af overskuddet fra den årlige danse- og trommelejr går til foreningens fond, U-kassen, som støtter kulturprojekter i Afrika.**

Så jeg skrev kort inden afrejse til Zafina for at forhøre mig om materialer og sy-teknikker. Vi nåede at udveksle nogle få mails og informationer inden jeg skulle afsted.

ANKOMST TIL GHANA

Jeg ankom til hovedstaden Accra efter et par dages rejse og en mellemlanding i Istanbul. Jeg havde halvanden dag til lige at akklimatisere mig (det lykkedes aldrig helt 😊) før jeg tog en bus nordpå til Tamale.

Det var en spændende oplevelse, en 13 timers tur med udsigt til skiftende landskaber og byer, ophold ved 3-4 rasteplasser og lidt spæde forsøg på kommunikation med mine medrejsende.. plus en fabel-agtig afrikansk soap-opera i flere episoder på bussens video-monitorer..

På stationen blev jeg hentet af Sulahudeen på motorcykel. Han måtte først køre tasken med de 22 kg kopper til kontoret, og vendte så tilbage og lykkedes med at få installeret både mig og min pænt store kuffert på motorcyklen. Det var skønt at mærke luften og farten på huden efter de mange timer i bus.

Jeg overnattede på et vandrerhjem og mødte næste morgen Fatawu. Vi kørte til REEP's kontor til første møde med teamet.

I GANG MED RAMCUP

REEP-teamet består af en erfaren direktør, bestyrelsesformanden (Fatawu) og et hold af unge ansatte og frivillige af begge køn. Jeg vil nøjes med at sige at det var en skøn gruppe at arbejde i, og så springe direkte til de første aktioner i RAMCUP-kampagnen som allerede var i gang på det tidspunkt.

Vi kørte dagen efter det første møde ud til SONG-BA som er en systue i Tamale, man kunne kalde det en kollega til happyvag her i Danmark 😊 (Jeg kørte fra dag 1 stort set altid med Mumin, der arbejder i REEP som ansvarlig for REEP's aktiviteter i Tolon-distriktet. Han har forresten været på et længere ophold på Silkeborg Højskole).

Virksomheden SONG-BA er startet og drives af Rhoda Wedam. Konceptet er at de ansatte på systuen over tre år uddanner sig som syersker mens de arbejder for SONG-BA. De er alle kvinder. Efter de tre år har de kunnen og viden nok til at starte og drive egen systue.

SONG-BA (som betyder "hjælp dem") producerer vævede tekstiler til særlige traditionelle klædedragter og så syr de blandt andet stofbind og tilbyder også indimellem træning til relevante målgrupper i selv at sy bind. Det var tydeligt at det var en sag som Rhoda var stærkt engageret i. Vi fik etableret en god kontakt og mulighed for samarbejde i fremtiden.

Senere på ugen var vi til et community forum i en lille landsby i Tolon. Det var landsbyens kvinder der var forsamlede samt landsbyens community elders, altså lokale, mandlige lederfigurer, klædt i afdæmpede jordfaver. For kvindernes vedkommende var det med mere farverige kjoler og sjaler, her og der med et barn på armen.. Det var Mariam fra REEP-teamet som stod for dagens præsentation.. Hun trådte ufortrødent ind i midten af den kreds, som vi og landsbyboerne udgjorde, og fortalte med tydelige fagter og klar stemme om menstruationskoppen. Det foregik på det lokale sprog, Dagbani, men heldigvis var der en fra teamet der oversatte. På de jævnlige latterudbrud kunne det mærkes, at emnet var et lidt usædvanligt territorium at betræde, når der både var mænd og kvinder til stede.. Mariams præsentation blev fulgt op af en tale fra en mandlig sygeplejerske, som især

forhandlede på plads med mændene, hvorfor de gjorde klogt i at behandle kvinderne godt og tage imod det nye initiativ.

CIVILSAMFUND I UDVIKLING

Meget af tiden efter første uge gik med at forberede en ansøgning til CISU – som står for Civilsamfund i Udvikling. Ansøgningen skulle skaffe midler til det nye projekt i forlængelse af RAMCUP, som nævnt med fokus på at lære pigerne at sy egne stofbind.

Jeg vil ikke gå meget i detaljer med processen, men bare kort nævne at CISU primært er finansieret af udenrigsministeriet, at de har omkring 280 danske medlemsorganisationer. De har alle, i samarbejde med en partner i det globale syd, mulighed for at søge forskellige puljer. Puljerne støtter projekter og programmer af varierende skala og varighed, alt fra få tusind kroner til op til 4,5 millioner.

Det er CISU der har støttet RAMCUP.

Der er meget mere info at finde på CISU.dk

NOTHING FOR ME WITHOUT ME

Senere tog vi på besøg på tre af de fem senior high schools. Som nævnt blev det tydeligt at det ikke havde været nemt for pigerne at tage koppen i brug, selvom de fint kunne gengive den viden de havde tilegnet sig i løbet af den indledende workshop. Men det blev endnu mere tydeligt at de var villige til at gøre endnu et forsøg, og danne et stærkere fællesskab omkring det. Jeg har efter hjemkomst til Danmark fået billeder fra den kampagne pigerne siden har holdt på deres egne skoler om brugen af koppen – og bliver imponeret når jeg ser deres gåpåmod.

Vi kom i teamet til at tale om, at stofbindene havde den fordel at pigerne på sigt ville kunne producere dem selv, i modsætning til koppen, som endnu ikke fremstilles i

Ghana – muligvis heller ikke på det afrikanske kontinent, det ved jeg faktisk ikke... Og at de på den måde ville føle mere ejerskab til den proces og dét produkt.

REEP har et stærkt motto, udtalt på vegne af de skolebørn som er omdrejningspunktet for REEPs virke: ”Nothing for me without me”. Og CISUs strategi siger så tydeligt hvad en frivillig indsats går ud på: ”Vi arbejder sammen for en bedre verden”. Vi har en fælles planet og et fælles ansvar. Vi skal finde en måde at agere på i forhold til et sammenfald af akutte kriser. Vi kan arbejde i partnerskaber på tværs af grænser for at sikre at indsatser er forankret i og styrker lokalsamfundene.

Det er det samarbejde jeg oplevede hver dag som frivillig. Jeg indgik i et team der med deres viden, kunnen, engagement og struktur gav mig mulighed for at byde ind med hvad jeg kan.

Men faktisk – er det kulturmødet der står for mig som det vigtigste element i mit første besøg. Etableringen af en enkelt ny ”livslinje” mellem Ghana og Danmark, der strømmer begge veje.

Jeg håber I vil fornemme, at I også skaber en sådan livslinje i dag. Selvom I selvfølgelig er kommet for at lære at sy.. Og selvom man kunne tænke at de bind vi når at sy i dag og sende til Ghana kun er en dråbe i vandet.. så kan jeg garantere for at det gør en stor forskel.

Jeg ved at det vil glæde REEP teamet at høre om workshoppen, og at det vil motivere dem i deres arbejde. Jeg tror det vil betyde endnu mere for pigerne at vide, at der er mennesker i Danmark, der har taget sig tid til at lære om deres hverdag og gerne vil støtte dem.

Så: dejligt at I er med i dag, tak igen til Zafina og god workshop til alle!